

KANNUNVALAJIEN

OPINTOKYSELY 2010

RAPORTTI OPISKELUSTA VALTIOTIETEELLISESSÄ

TIEDEKUNNASSA

11.11.2010

KOONNEET:

ANNA KUKKONEN

IFEOMA KULMALA

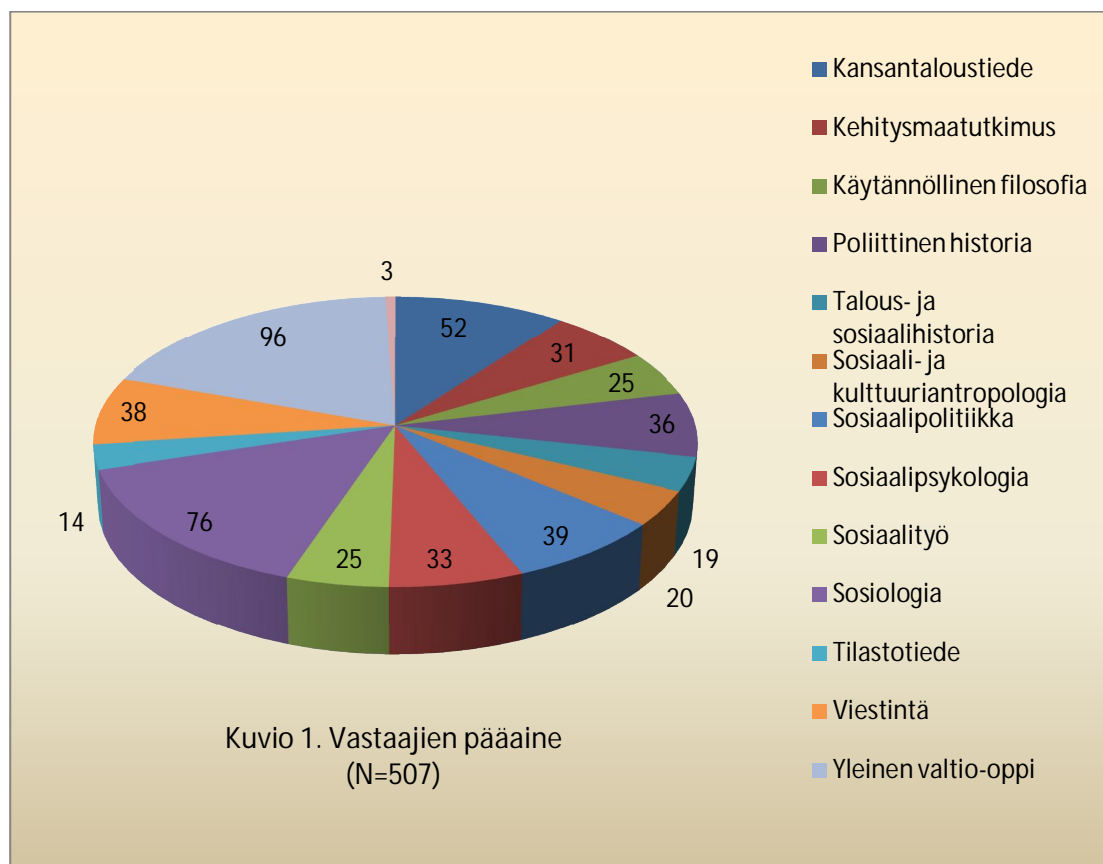
SISÄLTÖ

1. Kyselyn tausta.....	2
2. Opintojen mielekkyys.....	5
3. Opetuksen taso	8
4. Eri suoritusmuodot	11
5. Tenttiakvaario	14
6. Yksittäiset opintojaksot	16
7. Palautejärjestelmä	17
8. Opintojen ohjaus	19
9. Tiedekunnan www-sivut	22
10. Tavoiteajassa valmistuminen ja opintoja hidastavat tekijät	25
11. Opintojen sujuvoittaminen	27

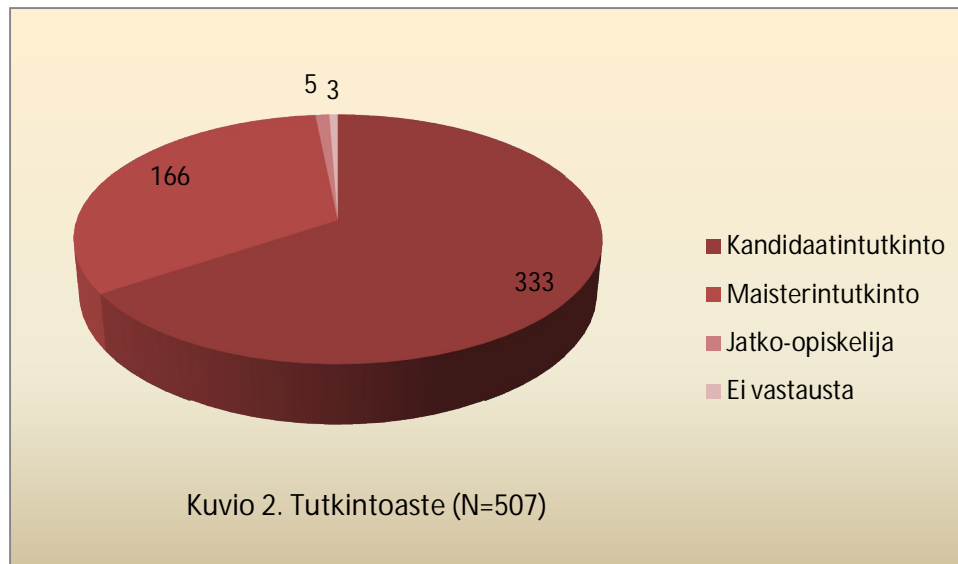
1. KYSELYN TAUSTA

Kannunvalajat ry toteutti maaliskuun 2010 aikana e-lomakekyselyn valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoille. Kyselystä tiedotettiin kuukauden ajan valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoiden virallisella kaapelin-valajat@helsinki.fi - sähköpostilistalla. Kyselyyn sai vastata joko anonyymisti tai omalla nimellään. Opintokyselyn tarkoituksena oli kerätä opiskelijoiden kokemuksia opinnoista sekä opetuksesta ja tarjota välineitä opiskelun laadun ja mielekkyyden kehittämiseen. Tuloksia ovat käsitelleet Anssi Heinonen, Daniel Jyllikoski, Anna Kukkonen ja Ifeoma Kulmala Kannunvalajien hallituksesta sekä anonyymissä oppiainekohtaisessa muodossa kunkin oppiaineen opintovastaava.

Opintokyselyyn vastasi määräajassa 507 tiedekunnan opiskelijaa kaikista pääaineista. Suurimmat vastaajaryhmät olivat yleisen valtio-opin opiskelijat (96 vastaajaa), sosiologian opiskelijat (76 vastaajaa) ja kansantaloustieteen opiskelijat (52 vastaajaa). Suhteessa vastaajamäärään myös pienemmät pääaineet kuten kehitysmaatutkimus (31 vastaajaa) ja käytännöllinen filosofia (25 vastaajaa) ovat hyvin edustettuina.

Vastaajista noin kaksi kolmannesta suoritti vastaushetkellä kandidaatintutkintoa, noin kolmannes maisterintutkintoa. Vastaajien joukossa oli myös viisi jatko-opiskelijaa ja kolme, jotka ei ilmoittaneet tutkintoastettaan.

Opintokyselyssä pyydettiin arvioimaan seuraavia asioita:

1. Opintojen mielekkyys valtiotieteellisessä tiedekunnassa ja omassa pääaineessa
2. Kuinka hyvinä pidät seuraavia suoritusmahdollisuuksia?
 - luentokurssi
 - kirjatentti
 - tutoriaali/seminaari
 - muu, mikä?
3. Opetuksen taso valtiotieteellisessä tiedekunnassa ja omassa pääaineessa
4. Oletko ollut erityisen tyytyväinen tai tyytymätön johonkin opintojaksoon?
5. Kuinka hyvinä pidät seuraavia opinto-ohjauksen muotoja?
 - opinnäytetöiden ohjaus
 - opiskelijatuutorointi
 - opettajatuutorointi
 - HOPS
 - tiedekunnan opintoneuvonta
 - opettajien vastaanotot

6. Kuinka hyvinä pidät seuraavia palautekanavia?
 - WebOodi
 - kurssinvetäjän jakama palautelomake
 - ainejärjestön opintovastaavan keräämä palaute
 - oppiaineen opetuksenkehittämisspäivät
7. Tiedekunnan Internet-sivut
 - ulkoasun selkeys ja helppokäyttöisyys
 - sisällön informatiivisuus
8. Kuinka helppoa on saada tietoa seuraavista:
 - JOO-opinnot
 - monitieteelliset sivuainekokonaisuudet
 - opiskelijavaihto
 - työharjoittelu
9. Uskotko valmistuvasi tavoiteajassa? Jos et, miksi?
10. Miten opintoja voitaisiin mielestäsi sujuvoittaa?
11. Kuinka hyvänä pidät tenttiakvaariota suhteessa nykyiseen tiedekuntatenttijärjestelmään?
12. Vapaat kommentit

Kysymyksissä 1-3 ja 5-8 käytettiin likert-asteikkoa 1-5 arvon yksi ollessa erittäin huono ja viisi erittäin hyvä. Jokaisen kysymyssarjan jälkeen oli myös mahdollisuus esittää vapaita kommentteja.

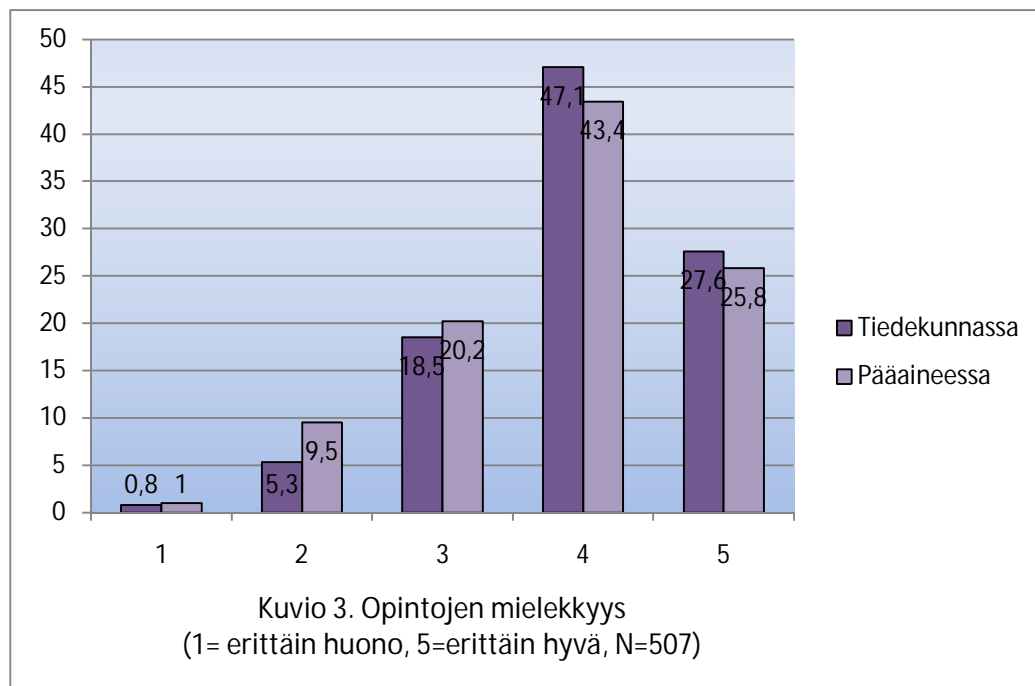
Kohta 2, ”kuinka hyvinä pidät seuraavia suoritushaasteita”, ei ollut yksiselitteisesti muotoiltu, mikä aiheutti tulkintaongelmia osalle vastaajista. Kysymyksen saattoi tulkita koskevan joko suoritushaasteita sinänsä tai niiden tämänhetkistä toimivuutta valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Kyselyn alussa annetuissa ohjeissa vastaajia kehoitettiin jättämään tyhjiksi ne kohdat, joihin he eivät osaa vastata. Kommenteista kuitenkin kävi ilmi, että tämä oli jäänyt osalta vastaajista huomaamatta, jolloin arvoa kolme on luultavasti käytetty ei osaa sanoa -vastauksena. Tämä saattoi vaikuttaa tuloksiin etenkin opinnäytetöiden ohjauksen, vaihto-opiskelun, työharjoittelun, opintojen kehittämispäivien ja muiden sellaisten aiheiden kohdalla, joista osalla vastaajista ei ole henkilökohtaista kokemusta.

2. OPINTOJEN MIELEKKYYS

”Olen sisällöllisesti pettynyt suomalaisen yliopisto-opiskelun tasoon sekä valtiotieteellisessä tiedekunnassa saamaani opetukseen. On mitä suurinta tuhlausta, että 5-10 % seullalla yliopistoon tulevat älykkäät opiskelijat hukkaavat itsensä ja motivaationsa opiskeluun, kun huomaavat ettei elämä yliopistolla vastaa sitä haavekuvaa, joka sinne tullessa sisään on. (...) Täällä pelätään puhua, keskustella ja avata suu luennoilla. Se on kamalaa, eikä ihme että tekemisen taso on sen mukaista ja läpituonevan ironinen suhtautuminen ympäröivään yhteiskuntaan vallitsee. (...) Itse tunnen ylpeyttä mitä suurimmassa määrin ollessani valtsikalainen, olen saanut loistavia ystäviä ja hyvää opetustakin, mutta tunnetta, että olisi millään tavalla tärkeä opettajilleni – tai että yliopisto välittäisi minusta, on vaikea etsiä. On tiettyjä poikkeusyksilöitä, jotka innostavat opiskelijaa uskomaan vuorovaikutuksen merkitykseen. Valtiotieteilijää pitää voimaannuttaa käyttämään taitojaan joko tutkijana, yksityissektorilla, valtiolla tai kolmannella sektorilla.”

Kandivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Yllä oleva lainaus kuvaa usean vastaajan tunteja. Suuri osa identifioituu mieluusti valtiotieteilijöiksi ja aineistossa toistuu ajatus noin 10 prosentin sisäänpääsyasteen tuottamasta valikoinnista. Kysyttäessä opintojen mielekkyydestä tiedekunnassa lähes kolme neljännestä (74,7 %) arvioi opintoja luvuin 4 tai 5, melko hyvä tai erittäin hyvä. Pääaineessa tulokset ovat jonkin verran heikompia, mutta arvon 4 tai 5 opinnoilleen antaisi yhä hieman yli kaksi kolmasosaa vastaajista (68,2 %). Erityisen mielekkäiksi opintonsa niin oppiaineen kuin tiedekunnan tasolla kokevat yhteiskuntahistorian opiskelijat.

Odotukset ja todellisuus eivät kaikilta osin kohtaa: tiedekuntaylpeyden ohella aineistosta ilmenee pettymys. Moni opiskelija kokee, ettei opiskelu tarjoa riittävästi eikä vaadi tarpeeksi – tiedekuntaan ei olla tultu ”pääsemään helpolla”.

”Valtsikassa opiskelu ei ole vastannut odotuksia - sisäänpääsyprosenttien perusteella opiskelija-aines kuuluu parhaaseen 5%:n. Samaa ei voi sanoa tarjottavan opetuksen tasosta. Tästä johtuen myös oma taso ja vaatimukset ovat laskeneet - kun ei vaadita, ei itsekään jaksakaan niin paljon suorittaa.”

Kandivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

”Huippuyliopistossa on kursseja ja pienryhmäopetusta, huippuyliopistossa saa palautetta ja opitaan vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa. Mikään tämänhetkisessä opiskelussani ei saa minua tuntemaan, että opiskelen huippuyliopistossa.”

Maisterivaiheen opiskelija, kehitysmaatutkimus

Vastausten perusteella opiskelua valtiotieteellisessä tiedekunnassa määrittää vapaus. Seuraukset ovat kaksinaiset. Akateemisen vapauden suomaa mahdollisuutta monitieteellisyyteen, itsenäisyyteen, laaja-alaisuuteen ja kattavaan yleissivistykseen kiitetään. Toisaalta vastaajat kokevat kattavuuden jään liian teoreettiseksi ja kaipaavat lisää ajankohtaisuutta ja lisäpainotusta työelämäosaamiseen. Myös kiinnekohtia oman alan ajantasaiseen tutkimukseen kaivataan.

”Olen ollut pettynyt suurimpaan osaan opetuksesta ja sen tasosta (on hyviäkin poikkeuksia). On myös ainakin kandivaiheen opiskelijalle lähes täysin pimennossa, millaista tutkimusta valtsikassa (tai valtio-opissa) tehdään. Olisi sekä opiskelijalle että opettajalle varmaan mielekkäämpää, jos melko alusta saakka voitaisiin yhdistää teoreettisiin ja perusopintoihin esimerkkejä siitä, mitä tutkijat tekevät, näin lisääntyisi myös opiskelijoiden käsitys siitä, mihin taitoja ja tietoja voi käyttää. ja jos tutkimushankkeet millään lailla ovat yhteydessä yhteiskuntaan, myös työelämävalmiudet ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus lisääntyisivät.”

Kandivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Aineiston perusteella opiskelun mielekkyyttä laskee vuorovaikutuksen puute. Kirjatenttien ja yksinäisen kirjoitustyön suuri määrä suhteessa kontaktiopetukseen eristää opiskelijat sekä toisistaan että opettajista ja passivoi. Kirjatenttimistä ei nähdä kokonaan pahana, mutta vastaajien näkökulmasta sen ei tulisi muodostaa koko opiskelun punaista lankaa. Vastaajat toivovatkin lisää luentokursseja ja enemmän pienryhmiä, seminaareja, tutoriaaleja, kollokvioita, lukupiirejä läpi koko kyselyn. Etäisyyt-

tä henkilökuntaan lisää entisestään tutkimuksen ja opetuksen sekä opiskelun välinen vastakkainasettelu – osa vastaajista kokee opettajiensa pitävän opetusvastuitaan toissijaisina ja esteinä tutkimukselle.

”Niin kauan kun opettajat kokevat opettamisen olevan pois tutkimuksenteosta, ei laadukasta opetusta valtsikassa saada. Systeemin muuttaminen taitaa olla vähän liian optimistista...En ole kovinkaan montaa kertaa nähnyt asiastaan silminnähdessä innostunutta opettajaa valtsikassa, mikä on aivan kummallista.”

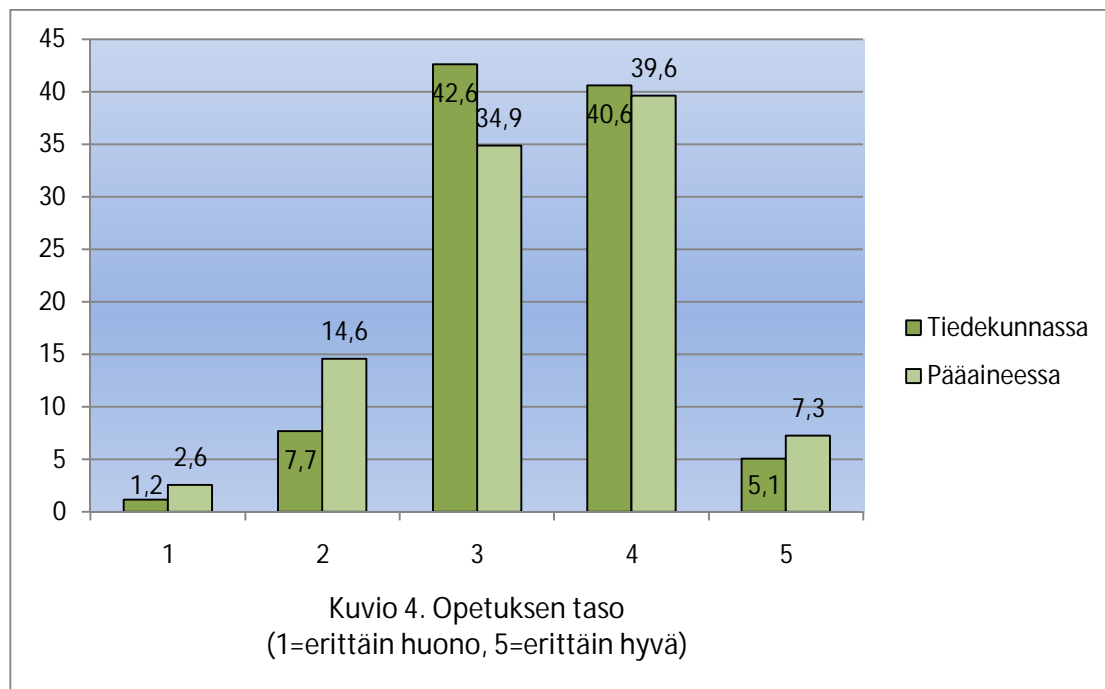
Maisterivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Taulukko 1. Kokemus oman pääaineen/tiedekunnan opintojen mielekkyydestä
(1=erittäin huono, 5= erittäin hyvä) oppiaineen mukaan

Oppiaine	Keskiarvo	Keskihajonta	N
Kansantaloustiede	3,78 / 3,78	0.95 / 0.90	50 / 51
Kehitysmatutkimus	3,87 / 3,81	1.00 / 0.87	31
Käytännöllinen filosofia	3,72 / 4,04	1.10 / 0.94	25
Poliittinen historia	4,19 / 4,17	0.92 / 0.81	36
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	4,10 / 3,95	1.12 / 0.83	20
Sosiaalipolitiikka	3,97 / 4,38	0.96 / 0.78	39
Sosiaalipsykologia	3,91 / 3,97	0.91 / 0.77	33
Sosiaalityö	3,91 / 4,04	0.73 / 0.75	23 / 24
Sosiologia	3,67 / 3,96	0.87 / 0.82	76
Talous- ja sosiaalhistoria	4,00 / 4,26	0.88 / 0.65	19
Tilastotiede	3,36 / 4,07	1.01 / 1.00	14
Viestintä	3,89 / 4,03	0.89 / 0.72	38
Yleinen valtio-oppi	3,70 / 3,71	1.00 / 0.97	93 / 95
Yhteensä	3,83 / 3,96	0.95 / 0.87	497

3. OPETUKSEN TASO

Opetuksen taso koetaan opiskelun mielekkyyttä heikommaksi lähes kaikissa oppiaineissa sekä pääaineen että tiedekunnan osalta. Yleisin näkemys tiedekunnan opetuksesta on 3, ei hyvä eikä huono. Tätä mieltä on 42,6 % vastaajista. Lähes yhtä suuri osa (40,6%) kuitenkin katsoo tiedekunnan opetuksen melko hyväksi. Tyytymättömien osuus on alle kymmenesosa. Pääaineen osalta tilanne on kehnompi: 17,2 % vastaajista kokee pääaineensa opetuksen melko huonoksi tai erittäin huonoksi.

Myönteisen poikkeuksen muodostavat sosiaali- ja kulttuuriantropologian opiskelijat, jotka arvostavat opetuksen tason sekä pääaineessaan että tiedekunnassa selkeästi kaikkein korkeimmalle arvioiden pääaineensa opetusta keskimäärin arvosanalla 4,2 ja tiedekunnan 4,05. Erityisen tyytymättömiä pääaineensa opetukseen ovat käytännöllisen filosofian (2,92) ja etenkin kansantaloustieteen (2,58) opiskelijat, jotka arvioivat oppiaineensa opetuksen enemmän huonoksi kuin hyväksi.

Aineiston perusteella opetuksen suurin ongelma on sen puute. Vastaajat kaipaavat lisää luentokursseja, pienryhmiä ja muuta kontaktiopetusta. Mallia kehoitetaan ottamaan esimerkiksi Iso-Britannian vaihtoyliopistoista tai lähempää kauppakorkeakoulusta ja humanistisen tiedekunnan sukupuolentutkimuksen oppiaineesta, joissa keskustelu on keskeinen osa oppimista.

”(...) Englannissa kaikki lukevat ennen seminaarikokousta pari artikkelia, essential reading. Seminaarissa joko joku opiskelijoista pitää keskusteltavasta aiheesta esitelmän, johon on sisällyttänyt tietoa myös muualta kuin näistä kahdesta artikkelista, tai opettaja pitää aihealueesta summary-luennon. Sen jälkeen keskustellaan yhdessä esitelmän lopussa esitettyjen kysymysten pohjalta. Mainiota! (...) Kaikilla opettajien pitämällä esitelmillä tai luennoilla on selkeät Learning objectives, jotka lukevat kurssimonisteesta ja dioilla esityksen alussa. Niiden kautta on mahtavaa nivoa teoreettista tietoa siihen, että mitä tässä oikeastaan nyt opin ja opiskelen, mikä on tärkeää ja mikä on tämän lukemani käytännön merkitys. (...) Kurssin suorituksista 20% on esitelmä tai lyhyempi case study, jossa teoreettinen tieto kytetään käytännön esimerkkiin, 80% on 3000 sanan essee, jonka voi tehdä valitsemastaan aihealueesta kurssin teemojen sisältä.”

Maisterivaiheen opiskelija, sosiaalipsykologia

Taulukko 2. Kokemus oman pääaineen/tiedekunnan opetuksen tasosta
(1=erittäin huono, 5= erittäin hyvä) oppiaineen mukaan

Oppiaine	Keskiarvo	Keskihajonta	N
Kansantaloustiede	2,58 / 3,34	0.76 / 0.60	50 / 47
Kehitysmatutkimus	3,52 / 3,27	1.06 / 0.83	31 / 30
Käytännöllinen filosofia	2,92 / 3,25	0.91 / 0.79	25 / 24
Poliittinen historia	3,69 / 3,59	0.63 / 0.61	35 / 34
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	4,20 / 4,05	1.11 / 0.91	20 / 19
Sosiaalipolitiikka	3,33 / 3,55	1.10 / 0.80	39 / 38
Sosiaalipsykologia	3,63 / 3,69	0.87 / 0.69	32
Sosiaalityö	3,80 / 3,72	0.75 / 0.68	25
Sosiologia	3,20 / 3,40	0.65 / 0.77	75
Talous- ja sosiaalhistoria	3,53 / 3,32	0.84 / 0.58	19
Tilastotiede	3,29 / 3,93	0.68 / 0.62	14
Viestintä	3,61 / 3,26	0.99 / 0.89	38
Yleinen valtio-oppi	3,29 / 3,18	0.89 / 0.71	99 / 95
Yhteensä	3,35 / 3,42	0.91 / 0.76	502 / 493

Toteutunut opetus ei kuitenkaan ole ongelmaton. Vastaajat näkevät opettajien pedagogisissa taidoissa suuria puutteita, joiden vuoksi professorien, lehtorien ja tutkijoiden vahva asiaosaaminen ei välity opiskelijoille, jotka jäävät osalla luentokursseista tyhjän päälle. Substanssiosaamisen painottuminen opetustaidon kustannuksella koetaan opiskelijoiden väheksymisenä suhteessa tutkimukseen. Vastaajien mukaan opetuksen tasoa heikentää myös joidenkin opettajien asenne: vähäistä kiinnostusta opettamiseen ei peitellä.

”Omassa pääaineessani professoreilla, eikä joillain lehtoreillakaan, ole sanottavia pedagogisia taitoja vaikka substanssiosaamista löytyykin eikä opetuksessa ole juuri vuorovaikutteisuutta opettajan ja opiskelijoiden välillä. Opettajat tuntuvat usein ottavan kysymykset syytöksinä ammattitaitoansa kohtaan eikä kysymyksiä siksi uskalla juuri kysyä.”

Kandivaiheen opiskelija, kansantaloustiede

”Yliopistoon tullessa pettymyksenä on ollut lähinnä se, että tuntuu, ettei professoreita kiinnosta opettaa, sillä kaikkia kyllä kiinnostaa oppia. (...)”

Kandivaiheen opiskelija, viestintä

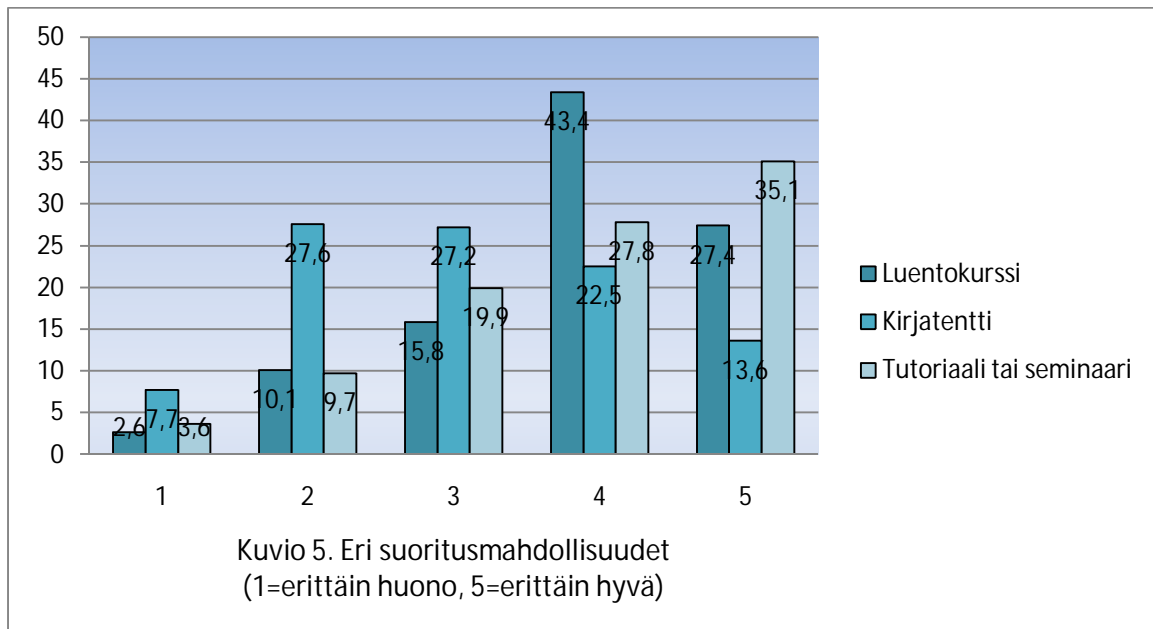
Opetuksen laatua heikentävänä tekijänä vastaajat näkevät myös heikon tiedonkulun oppiaineiden sisällä. Informaatiokatkosten vuoksi kurssisisällöt ja oppimistavoitteet eivät ole selkeästi rajattuja, jolloin päällekkäisyyksiä saman oppiaineen eri kurssien välille syntyy helposti. Puutteellinen tiedotus tuottaa osalle vastaajista myös käytännön vaikeuksia: kurssien peruminen lyhyellä varoitusajalla tai varoittamatta ja niiden järjestäminen ilman eri ilmoitusta vaikeuttaa opintojen suunnittelua. Muutama opiskelija mainitsee heikon opetuksen syyksi myös pienen oppiaineen henkilöstön sekavan ja epävarman tilanteen.

” (...) Kurssien sisältö on myös muuttunut paljon vuosittain - vaikuttaa siltä ettei laitoksella tiedetä kunnolla mitä asioita tulisi opintoihin sisältyä ja että jokainen opettaja opettaa sen mukaan mitä itse haluaa. Koko laitoksella tulisi vetää selvät suunnitelmat siitä, mitä asioita ja taitoja milläkin kurssilla halutaan opettaa ja mitä tutkintoon kuuluu. (...)”

Maisterivaiheen opiskelija, kehitysmaatutkimus

4. ERI SUORITUSMUODOT

Äärimmäisen niukasti parhaaksi suoritumahdollisuudeksi vastaajat arvioivat tutoriaalın tai seminaarin, jota yli kolmannes (35,1%) pitää erittäin hyvänä ja yhteensä 62,9 % joko melko hyvänä tai erittäin hyvänä. Toiseksi parhaana suoritumahdollisuutena nähdään luentokurssi, jonka reilu neljännes (27,1%) katsoi erittäin hyväksi ja 70,8% melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Selkeästi heikoimman yleisarvion saanut kirjatentti jakaa vastaajien mielipiteet. 36,1 % pitää kirjatenttiä melko hyvänä tai erittäin hyvänä, kun taas 35,3 % katsoo sen melko huonoksi tai erittäin huonoksi. Muita vastaajien esiin tuomia ja pääsääntöisesti melko hyväksi tai erittäin hyväksi arvioimia suoritumahdollisuuksia ovat essee ja lukupiiri/opintopiiri. Myös verkkotentti, verkkokurssi, monimuoto-opiskelu, laskuharjoitukset, väittely, kollokvio, suullinen tentti ja harjoittelu mainitaan.

Sosiaali- ja kulttuuriantropologian opiskelijat, jotka olivat tyytyväisimpiä opetukseen, arvostavat myös luentokursseja (4,21) ja tutoriaaleja/seminaareja (4,32) eniten. Yhtäläisen tyytyväisiä tutoriaaleihin/seminaareihin ovat kehitysmaatutkimuksen opiskelijat (4,32), vaikka tyytyväisyys luentoisiin on heikompiä (3,52). Viestinnän opiskelijat taas arvostavat luentokursseja samalle tasolla (4,21), mutta eivät ole yhtä tyytyväisiä tutoriaaleihin/seminaareihin (3,94). Näiden kolmen oppiaineen vastaajat suhtautuvat myös kriittisimmin kirjatentteihin arvioiden ne ainoina enemmän huonoiksi kuin hyväiksi (2,63-2,87).

Taulukko 3. Arviot eri suoritusmahdollisuuksista
(1=erittäin huono, 5= erittäin hyvä) oppiaineen mukaan

Oppiaine	Luentokurssi	Kirjatentti	Tutoriaali/seminaari
Kansantaloustiede	3,96	3,14	3,39
Kehitysmaatutkimus	3,52	2,74	4,32
Käytännöllinen filosofia	3,44	3,29	4,04
Poliittinen historia	3,97	3,20	3,94
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	4,21	2,63	4,32
Sosiaalipolitiikka	3,50	3,26	3,51
Sosiaalipsykologia	3,72	3,28	3,81
Sosiaalityö	4,12	3,12	3,76
Sosiologia	3,89	3,03	3,92
Talous- ja sosiaalhistoria	3,63	3,00	4,26
Tilastotiede	3,86	3,43	3,38
Viestintä	4,21	2,87	3,94
Yleinen valtio-oppi	3,65	3,03	3,76
Yhteensä	3,84	3,07	3,85

Tutoriaalien ja seminaarien vahvuutena nähdään vahva vuorovaikutus opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa sekä mahdollisuus prosessoida asioita tavalla, joka johtaa syvällisempään, pysyvään oppimiseen.

”[Seminaarikurssit] sitouttavat opiskeluun paremmin, pakottavat lukemaan kurssilla käytävän aineiston huolellisemmin ja kannustavat ajatustenvaihtoon opettajan ja kanssaopiskelijoiden välillä.”

Kandivaiheen opiskelija, sosiologia

Myös luentokurssit nauttivat suurta arvostusta. Hyvä opetus ja innostavat opettajat nostetaankin keskeisiksi opiskelumotivaation lähteiksi ja hyviä luennoitsijoita kiitetään. Toisaalta heikkolaatuinen lähiopetus nähdään jopa kirjatenttiä huonompana ratkaisuna: kirjasta saa aina irti jotakin, huonosta luennosta ei välttämättä mitään. Opetustaitojen ohella myös luentojen tekninen toteutus pettää toisinaan: tietotekniikka ei toimi tai sitä ei osata käyttää, materiaali on epäjohtonmukaista, liiallista tai liian vähäistä tai luennoitsijan ääni ei kanna saliin saakka.

”On jotenkin hämmentävää ja ärsyttävää, että huippuyliopistoksi itseään tituleeraava laitos järjestää huomattavan osan pääaineopiskelijoiden pakollisista aineopinnoista kirjatenttimuotoisesti - että kurseista ei ole varaa järjestää luentokursseja. Erityinen kiitos niille luennoitsijoille, jotka luentokurssin ohella järjestävät pienryhmiä opetuksen tueksi. Erityinen kiitos myös niille luennoitsijoille, jotka vastaanottavat tentin sijaan muita vaihtoehtoisia tapoja suorittaa kurssi, kuten esseen kirjoittaminen. Ja erityinen kiitos niille luennoitsijoille, jotka uskaltavat antautua esim. luennolla vuoropuheluun opiskelijoiden kanssa eivätkä tyrmää kysyjää, vastauksellaan tai persoonallaan.”

Kandidivaiheen opiskelija, sosiologia

”Massaluentokurssit ovat yleensä aika tyhjän kanssa - samat asiat voi lukea tarkemmin kirjasta itsenäisesti. Sen sijaan seminaareissa ja tutoriaaleissa päästään todelliseen vuorovaikutukseen ja syventymiseen - ne ovat olleet usein erinomaisia. Luentokurssien sijaan teen usein kirjatenttejä. Kirjatenttivaihtoehto on hyvä olla, koska se tuo muutenkin joustavuutta opintoihin.”

Kandidivaiheen opiskelija, kansantaloustiede

Kirjatentti koetaan tarpeelliseksi muiden suoritusmuotojen rinnalla ja sisällä, mutta siinä nähdään selkeitä heikkouksia. Vastaajien näkökulmasta tenttimisen oppimistehoa laskee etenkin palautteen puute. Jo tarkistetun tenttivastauksen näkeminen ilahduttaisi osaa vastaajista. Osa kirjatenteistä nähdään aihealueeltaan liian laajoina kerralla omaksuttaviksi ja tyytymättömyyttä herättävät myös tenttikysymykset, joissa kysytään nippelitietoa aiheen sivusta. Vastaajien mielestä tenteissä tulee korostaa osaamista, ei kaikkien alaviitteiden ulkolukua. Osa vastaajista toivoo tenttikirjallisuuslistojen tiheämpää ajantasaistamista.

”Kirjatenttien määrää etenkin sivuaineissa pitäisi pyrkiä vähentämään, sen sijaan yhden kirjan tai artikkelien tenttiminen osana kurssia on sen sijaan mielestäni hyvä käytäntö.”

Maisterivaiheen opiskelija, viestintä

”Inhoa kirjatenttejä. Niissä pänntää mielipuolisena yksin muutaman viikon, menee ja oksentaa kaiken paperille ja sen jälkeen onnellisena unohtaa kaiken oppimansa. Arvosana tulee sitten joskus johonkin seinälle ilman mitään kummempia perusteluita.”

Maisterivaiheen opiskelija, sosiaali- ja kulttuuriantropologia

Essee nähdään hyvänä suoritusmuotona ja toimivana kirjatentin korvaajana. Sen vahvuudeksi katsotaan tehokkaampi ja pysyvämpi oppiminen – toisin kuin tenttiessä ulkoluku ei riitä, vaan asiat on oikeasti ymmärrettävä – sekä esseenkirjoittamisen vaatima luetun jäsentäminen ja soveltaminen.

Akateemisen kirjoittamisen harjoittelua pidetään myös keskeisenä, mutta nykytilanteessa laiminlyötynä osana yliopisto-opiskelua. Mahdollisuus kirjoittaa esseitä ei kuitenkaan ole aina opiskelijoiden tiedossa, vaan tiedotuksessa nähdään puutteita. Monelle vastaajista oli epäselvää, mitä ja miten esseellä voi suorittaa. Esseevaihtoehdon parempaa esilletuontia pidetään myös tapana sujuvoittaa opintoja.

Toivoisin enemmän luentokursseja, varsinkin lukupiiripohjalta, eri artikkelien lukemista tms. Myös omia kirjallisia tuotoksia (esseitä) voisi painottaa entistä enemmän kirjaintien kustannuksella. Myös erilaiset verkkotentit tai -keskustelut olisivat mielenkiintoisia. Opiskelijoiden saaminen mukaan tiedon tuotantoon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa olisi erittäin tärkeää (vaikka tiedon tuottaminen olisi vaan essee kirjallisuudesta).”

Kandivaiheen opiskelija, sosiaalipolitiikka

”Enemmän esseitä! Valtsikassa joutuu monesti kirjoittamaan ensimmäisen kerran omaan alaansa liittyvän kirjallisen työn kandiseminaarissa, ei se nyt näin voi mennä.”

Maisterivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

5. TENTTIAKVAARIO

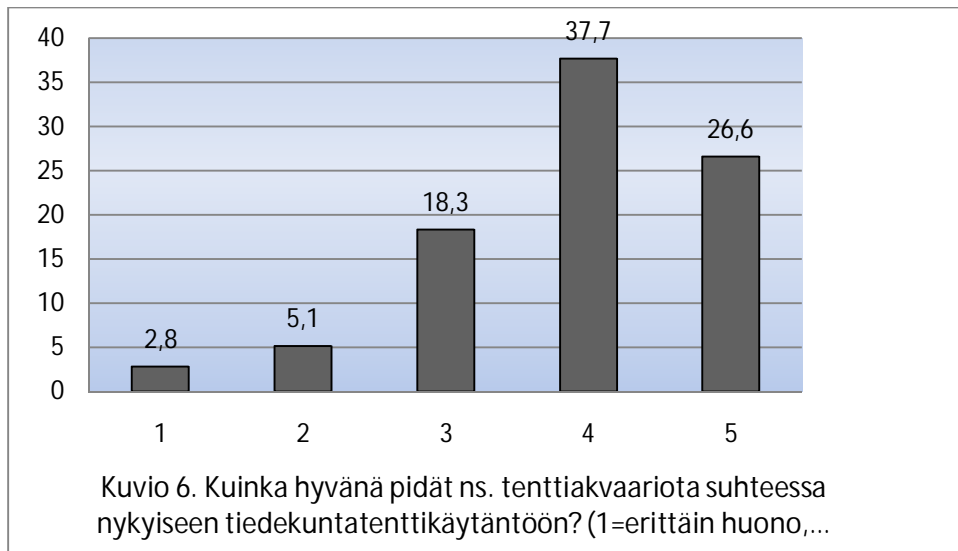
”Tenttiakvaario on tila, jossa opiskelija voi käydä tenttimässä haluamanaan ajankohtana tentin, jonka opettaja on etukäteen käynyt tallentamassa tenttijärjestelmään. Tenttiakvaariotilassa on mikro ja tallentava valvontakamera. Tenttiakvaario lisää opiskelun joustavuutta, kun opiskelija voi käydä tenttimässä tentin haluamaan ajankohtana.”

<http://ok.helsinki.fi/tentti/>

Yli kaksi kolmannesta vastaajista suhtautuu tenttiakvaarioon myönteisesti antaen sille arvon 4, hyvä, tai 5, erittäin hyvä, vastausten keskiarvon ollessa 3,89. Myönteisistä arvioista huolimatta tenttiakvaariota ei koeta parhaaksi tavaksi suorittaa opintoja: vastaajien mielestä yliopisto-opiskelun tulee perustua ensisijaisesti kontaktiopetukseen, ei tenttimiseen. Muutama vastaaja jopa suhtautuu tenttiakvaarioon skeptisesti, koska tenttikäytäntöjen kehittämisen epäillään johtavan tenttimisen lisääntymiseen.

”Yliopisto ei ole kirjekurssi, ensisijaisesti pitää kehittää muita opetusmenetelmiä. Jos kuitenkin pakko on tenttiä, niin kai tuo olisi parempi vaihtoehto kuin nykyinen karvalakkimalli.”

Maisterivaiheen opiskelija, sosiologia

Eri käytäntöjä vertailtaessa tenttiakvaarion parhaana puolena nähdään joustavuus suhteessa nykyisiin jäykiksi miellettyihin tiedekuntatentteihin. Kun tenttimahdollisuus tarjotaan kiinteään aikaan kerran kuussa, sairastuminen, työ tai muu este luo helposti pitkän tenttitauon. Hankalina pidetään myös tilanteita, joissa sivu- ja pääaineen tenttipäivä on sama, tenttipäivän läheisyyteen kasaantuu kurssitöiden deadlineja tai tenttisuoritus hylätään ja uutta yritystä on odotettava kuukausi – lukukauden vaihteessa useita – mikä ei ole oppimisen kannalta mielekäästä. Osassa oppiaineista tenttisyklin koetaan myös päättyvän liian aikaisin vuodenvaihteessa ja keväällä. Tiedekuntatenttien joustamattomuus turhauttaa opiskelijoita erityisesti tilanteissa, joissa opintojen edistyminen on vain tenttimisen varassa. Jos periodissa ei ole tarjolla kontaktiopetusta tai tutkinto on paria tenttiä vajaa, kerran kuussa toistuva tenttimahdollisuus on selkeä hidaste.

”Polhon viimeinen tedari on 17.4. Sen jälkeen on ilmeisesti tarkoitus jäädä kesälomille, kun opetusta, joka alkaisin 4. periodissa ei yhtä kurssi lukuun ottamatta ole. Ei ihme jos valmistumisessa kestää, jos 6 kk vuodesta ollaan lomilla. Olisi kohtuullista, että toukokuussa olisi vielä yksi tedarimahdollisuus.”

Kandivaiheen opiskelija, poliittinen historia

Toisaalta kiinteiden tenttiaikojen nähdään tuovan pysyvyyttä ja rytmiä opiskeluun. Selkeät deadlineet motivoivat lukemaan eivätkä anna mahdollisuutta lipsumiseen. Osalle vastaajista tenttiakvaario ei olekaan tiedekuntatentin vaihtoehto, vaan järjestely, joka voisi toimia nykyisen rinnalla:

”Kuulostaa sinänsä ihan hyvältä ajatukselta, mutta toisin tämän mahdollisuuden pikemminkin tiedekuntatentin rinnalle kuin sitä korvaamaan. Tenttiakvaario kasvattaa mielestäni liikaa opiskelijan vastuuta siitä, että hän todella joskus varaa tenttipäivän ja käy suorittamassa tentin. Tiedekuntatenttien valmiiksi määritetyt päivät pakottavat laatimaan aikataulun ja pysymään siinä. Toisaalta tenttiakvaario kyllä toisi toivottua joustavuutta etenkin niissä tilanteissa, joissa esim. tarvitsee tietyn opintosuorituksen mahdollisimman nopeasti, tai jos tiedekuntatenteissa pää- ja sivuaineet ovat aina samalla kertaa.”

Maisterivaiheen opiskelija, talous- ja sosiaalhistoria

Tiedekuntatenttien massaluonne vaikeuttaa opiskelijoiden elämää ongelmina tenttikirjojen saatavuudessa, mutta siinä nähdään myös hyvää: joillekin vastaajista yhteinen tenttitilaisuus edustaa opiskelun yhteisöllisen ulottuvuuden rippeitä.

”Isossa salissa, yhdessä tenttiessä... no, siinä on jotain tunnelmaa. Muut ihmiset on pakko kohdata EDES TENTISSÄ. Ei musta siinä ole ideaa, että ihminen voi opiskella olematta yhteydessä abso-luuttisesti kehenkään (no kirjastossa joutuisi tuolloinkin näkemään muita kirjoja hakiessa).”

Kandivaiheen opiskelija, sosiologia

6. YKSITTÄISET OPINTOJAKSOT

Kysyttäessä erityisen hyvin tai huonosti järjestetyistä opintojaksoista 205 vastauksen joukosta esiin nousee esiin joitakin usein kommentoituja kursseja. Eniten mainintoja saa yleisvaltiotieteellinen kurssi Yhteiskuntatieteet ja argumentaatio, joka katsotaan sekavaksi, mielenkiintoisesta aiheesta huolimatta sisällöltään köyhäksi ja itseään toistavaksi. Useampi vastaaja kuitenkin toivoo enemmän oman alan argumentaation ja puheviestinnän opetusta. Moni vastaaja on tyytymätön myös tiedekunnan TVT-opintojen sekavaksi ja puutteelliseksi koettuun tiedotukseen:

”Kandidaatintutkintoon kuuluvista Tvt- ja työelämäopinnoista ei ole saatavilla riittävästi informaatiota internetissä/opinto-oppaissa. Esimerkiksi Tvt-erikoiskurssien aikatauluista ei tiedoteta riittävän aikaisin, jotta niille osallistumista pystyisi suunnittelemaan ja tiedotus on usein epäselvää.”

Maisterivaiheen opiskelija, käytännöllinen filosofia

Lukuisia mainintoja kerää myös valtio-opin perusopintoihin lukeutuva Poliittisen ajattelun perusteet, jota kehuaan monipuolisesta toteutuksesta ja sisällöstä sekä innostavasta ilmapiiristä, mutta toisaalta myös moititaan työläydestä, liian tiukasta aikataulusta ja luentokurssin rajaamisesta sivuaineopiskelijoiden ulottumattomiin. Kehuja keräävät myös sosiaalipolitiikan Quo vadis suomalainen sosiaalipolitiikka -kurssi sekä antropologian – kuten eräs vastaaja ilmaisee - ”hyvä meininki”, jota arvostavat sekä sivu- että pääaineopiskelijat:

”Erityisen tyytyväinen olen antropologian pääaineopintoihin. Antrossa on panostettu paljon tuntiopetuksen järjestämiseen, ja mielestäni sen kautta opiskelijat ovat integroituneet paremmin tiedeyhteisön jäseniksi, eivätkä vain tutkintoa suorittaviksi asiakkaiksi, jotka vähin äänin poistuisivat työelämään.”

Kandivaiheen opiskelija, sosiaali- ja kulttuuriantropologia

7. PALAUTEJÄRJESTELMÄ

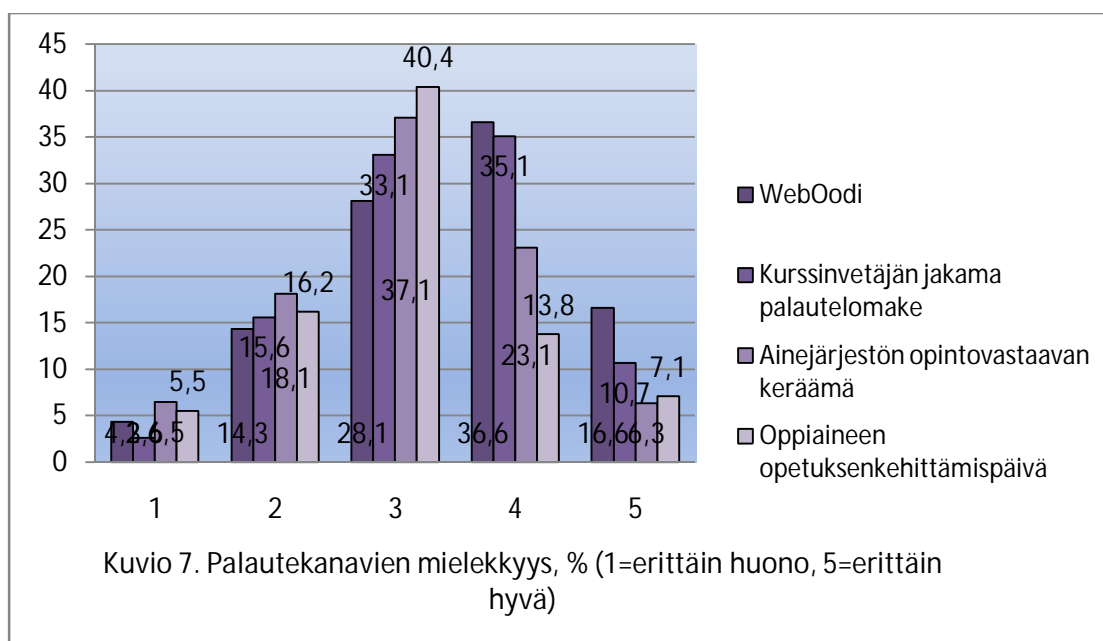
Opiskelijat kokevat valtiotieteellisen tiedekunnan palautejärjestelmän sekavaksi ja vaikuttavuudeltaan huonoksi. Palautetta kerää heidän mielestään liian moni eri taho. Tiedekunnalta toivotaankin yhtenäistä käytäntöä siitä, mitä palautteella tehdään ja miten se vaikuttaa opintojen kehittämiseen. Palautejärjestelmän toimivuus edellyttää kuitenkin vastavuoroisuutta ja kaikkien osapuolten panosta eli opiskelijoiden tulisi sitoutua tiiviimmin palautteen antoon ja opettajien/henkilökunnan sen käsittelyyn. Eräs opiskelija ehdottaakin, että palautteesta kirjoitettaisiin aina yhteenveto, josta näkisi, mitä mieltä muut opiskelijat ovat olleet ja miten opetusta aiotaan palautteen vaikutuksesta kehittää. Yhteenvedossa voisi lukea myös kurssin tavoitteet, jotta opiskelija pystyisi peilaamaan omaa osaamistaan niihin. Opiskelijat ovat erityisen huolissaan siitä, mitä palautteella tehdään.

”Opettajien tulisi kerätä palautetta kurssin loppupuolella, koostaa palaute yhdelle A4-arkille ja jakaa opiskelijoille viimeisellä luennolla.”

Kandivaiheen opiskelija, viestintä

Vastaajat pitävät WebOodia keskimäärin parhaana palautekanavana. Erittäin hyvänä sitä pitää noin kuudennes (16,6 %), melko hyvänä noin kolmannes (36,6 %) ja ei hyvänä eikä huonona noin kolmannes (28,1 %) vastaajista. WebOodia pidetään hyvänä palautekanava erityisesti siksi, että palautetta voi antaa joustavasti ja anonyymisti eli omalla ajalla ilman huolta käsialan tunnistamisesta. Toi-

saalta WebOodin palautelomakkeita pidetään liian pitkinä eivätkä opiskelijat tiedä, kenelle palaute menee ja mitä sillä tehdään. Opiskelijoiden mielestä WebOodin palautteen suhteen tulisi määritellä selkeästi se, kenelle palaute menee ja miten sitä käsitellään. Hämmennystä aiheuttaa esimerkiksi se, mikä on WebOodin ja opettajien keräämän paperisen palautteen ero.

Toisaalta moni opiskelija toteaa kurssinvetäjien keräämien paperisten palautelomakkeiden motivoivan palautteenantoon enemmän kuin sähköinen järjestelmä. Ne olivat toiseksi suosituin palautekanava. Erittäin hyvänä niitä pitää joka kymmenes (10,7 %), melko hyvänä noin kolmannes (35,1 %) ja ei hyvänä eikä huonona kolmannes vastaajista (33,1 %). Opiskelijat kuitenkin kritisoivat sitä, että tällainen palaute jää usein vain opettajalle itselleen eikä tieto kurssin epäkohdista välttämättä kulje muihin suuntiin. Myös palautelomakkeen jakamisen ajoitus saa monelta opiskelijalta moitteita. Moni opettaja jakaa palautelomakkeen vasta aivan viimeisen luennon lopussa, jolloin lomakkeen täyttämässä tulee kiire.

Suurin osa vastanneista eli noin 40 prosenttia antaa oppiaineissa järjestettäville opetuksenkehittämisspäiville arvon 3 eli ei hyvä eikä huono. Muut vastaukset jakaantuivat eri arvojen kesken melko tasaisesti. Oppiaineiden opetuksenkehittämisspäiviä pidetään hyvänä palautekanavana niiden tarjoaman kasvokkaisen vuorovaikutuksen ansiosta ja niitä toivotaan järjestettävän enemmän. Toisaalta tällaisia tapahtumia pidetään melko vaativina palautekanavina, koska ne edellyttävät aktiivista osallistumista niin henkilökunnalta kuin opiskelijoiltakin.

Ainejärjestöjen opintovastaavien keräämää palautetta pidetään niin ikään hyvänä palautekanavana, mutta sitä todetaan tehtävän harvoin ja vähän. Myös yhteys hallinnon opiskelijaedustajiin ja tiedonkulkua heidän ja riviopiskelijoiden välillä koetaan tärkeäksi ja hyväksi asiaksi.

8. OPINTOJEN OHJAUS

Opiskelijat kokevat opintojen ohjauksen sekavaksi kokonaisuudeksi: on epäselvää, kenen puoleen missäkin asiassa tulee kääntyä. Vastajat kritisoivat myös sitä, että tutkintoon kuuluvaa henkilökohontaista opintojen ohjausta on liian vähän. Tietoa on tyydyttävä etsimään Internetistä tai pyrittävä haakeutumaan jonkun puheille. Toisaalta todetaan, että ohjausta olisi tarjolla, jos sitä vain osaa hakea oikeasta paikasta. Osittain ongelma nähdään siis opintojen ohjausta koskevan informaation puutteena.

Varsinkin ensimmäiselle opiskeluvuodelle toivotaan enemmän ohjausta. Konkreettiseksi esimerkiksi eräs opiskelija ehdottaa jonkinlaista lukujärjestyspohjaa. Siitä selviäisi, missä järjestyksessä ja milloin on suositeltavaa käydä oman pääaineen kursseja. Tällainen opiskelupohja voisi olla Weboodissa, esimerkiksi HOPSin yhteydessä. Jokaiseen oppiaineeseen ehdotetaan myös omaa opintoneuvojaa. Aineistosta nousee esiin se, että määrätietoisempi opintojen ohjaus saattaisi nopeuttaa valmistumista.

"Kaipaisin yliopistolle henkilökohtaisia opinto-ohjaajia, joiden ainoa tehtävä olisi auttaa opiskelijoita opiskelussa ja joka oppisi tuntemaan opiskelijoita. Tällöin heiltä voisi kysyä apua yleisesti kursseihin ja opiskeluun liittyvistä asioista, mutta he voisivat myös auttaa suuntautumisvaihtoehtojen ja sivuaineiden valitsemisessa. Tällaiset henkilöt voisivat myös valvoa opiskelujen edistymistä ja laatia jokaisen opiskelijan kanssa heille sopivan HOPSin."

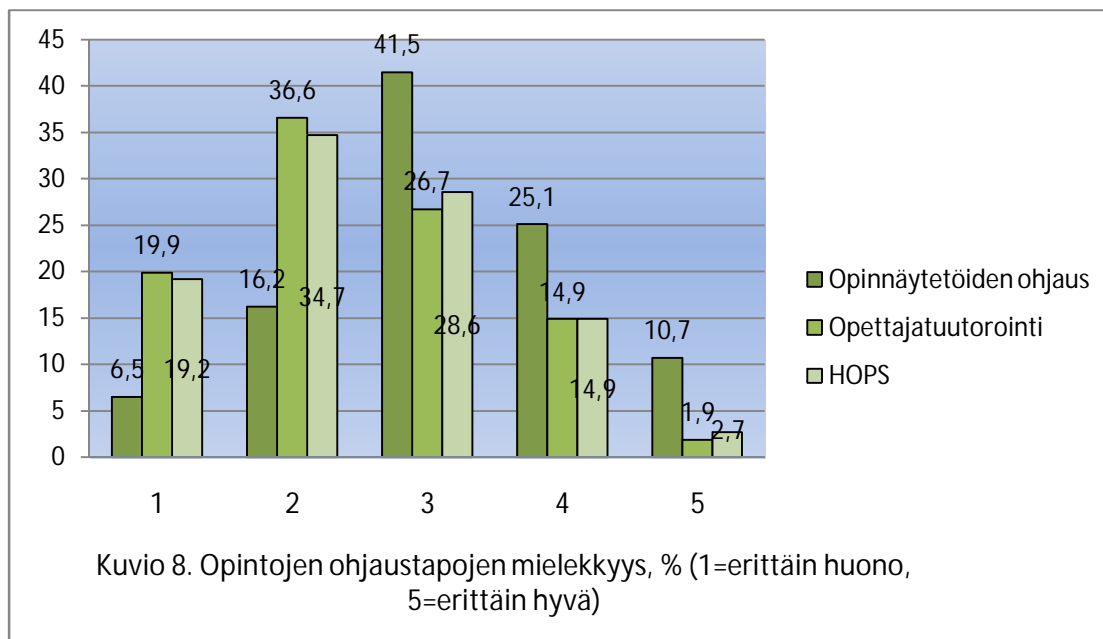
Kandivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Opettajatuutor-järjestelmä saa osakseen paljon kritiikkiä. Erittäin huonona sitä pitää viidennes (19,9 %) ja melko huonona noin kolmannes vastaajista (36,6 %). Järjestelmän koetaan olevan keino-tekoinen eikä opettajatuutorin koettu ymmärtävän omaa työnkuvaansa. Vastaajista 5 prosenttia kertoo, ettei ole koskaan edes nähnyt opettajatuutoriaan. Lisäksi moni on tavannut opettajatuutorinsa vain kerran, joten syvällisempää suhdetta häneen ei ole syntynyt. Opettajatuutorointia toivotaankin

kehittävän, koska toimiessaan se vahvistaa kaivattua sidettä omaan oppiaineeseen ja sen henkilökuntaan. Hyvä suhde opettajatuutoriin lisää myös opiskelumotivaatiota.

"Enempi vuorovaikutus opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä alentaisi tällä hetkellä vallitsevaa sosiaalista muuria."

Kandidivaiheen opiskelija, sosiaalipolitiikka

Henkilökohtaista opintosuunnitelmaa eli HOPSia pidetään melko huonona ohjaustapana. Erittäin huonona sitä pitää noin viidennes vastaajista, melko huonona noin kolmannes (34,7 %) ja ei hyvänä eikä huonona noin 29 prosenttia vastaajista. Moni näkee HOPSin pelkkänä muodollisuutena, joka tehdään itsenäisesti ja jota ei oikeastaan lue kukaan muu kuin opiskelija itse. Opiskelijat pitävät WebOodissa käytössä ollutta HOPS-työkalua hyvänä ideana, koska sen kautta voi joustavasti seurata opintojaan ja muokata HOPSia tarpeen tullen. Kehittämisen varaa on HOPSin mielekkäässä ajoituksessa ja siinä, että sitä käsiteltäisiin vuorovaikutuksessa opettajien kanssa.

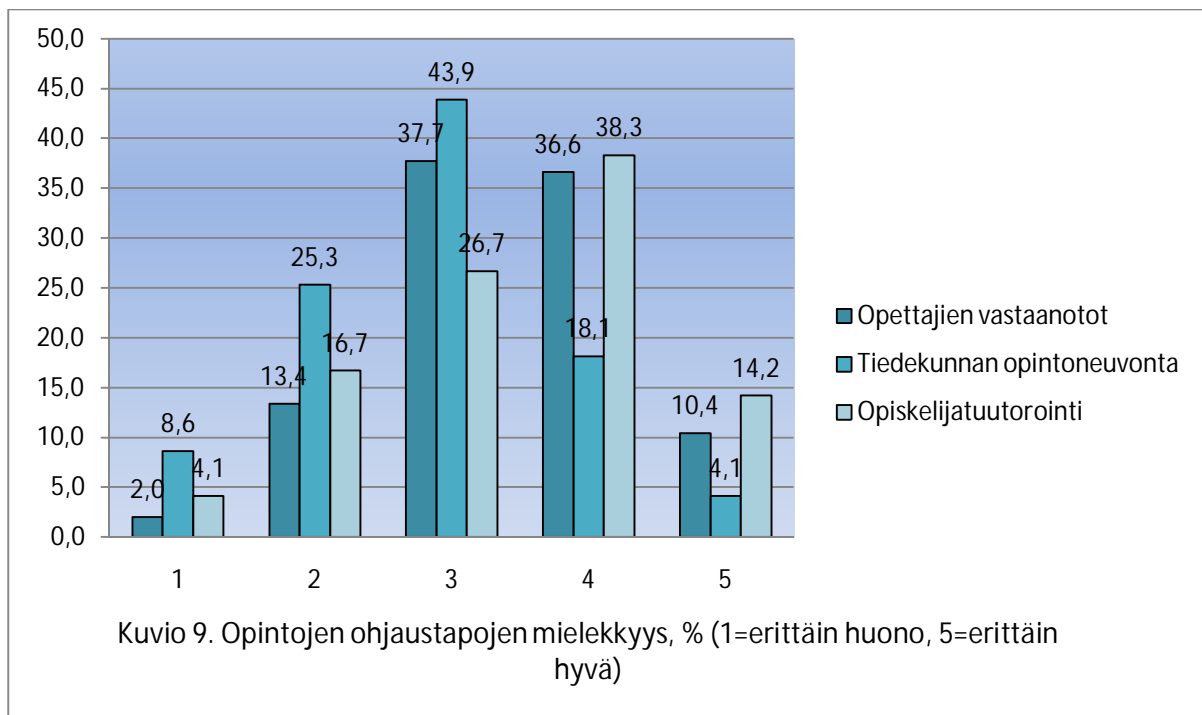
Suurin osa eli yli 40 prosenttia vastaajista antaa opinnäytetöiden ohjaukselle valtiotieteellisessä tiedekunnassa arvon 3, ei hyvä eikä huono. Kandidaatintutkielman osalta ohjausta pidetään joissain oppiaineissa puutteellisena ja sitä toivotaan enemmän. Moni opiskelija on huolissaan siitä, että valmistumista viivästyttää sopivan graduohjaajan löytämisen vaikeus ja toteutuneen ohjauksen puutteellisuus. Myös seminaarien kehittäminen katsotaan tarpeelliseksi.

"Opinnäytetöiden ohjaamiseen tulisi panostaa enemmän! Nyt ohjaukseen ei juuri saa aikaa joten valmistuminen venyy. Jos opetus- ja ohjausresursseja ei ole riittävästi, opiskelijoita tulisi ottaa vähemmän sisään."

Maisterivaiheen opiskelija, kehitysmaatutkimus

"Gradun ja tutkielmien tekoon voitaisiin kehittää lisää kursseja (esim. erillinen kurssi tutkimuskysymysten kehittelystä, teoreettisen viitekehyksen löytämisestä ja tutkimusmetodeista sekä muista graduun ja tutkielmiin liittyvistä käytännön jutuista) - ei vain seminaareja, joissa ihmiset esittelevät puolivalmiita ideoita ilman selviä suunnitelmia ja kunnollista ohjausta."

Maisterivaiheen opiskelija, kehitysmaatutkimus

Opiskelijatuutorijärjestelmää pitää erittäin hyvänä noin kuudennes vastaajista (14,2 %), melko hyvänä yli kolmannes (38,3 %) ja ei hyvänä eikä huonona noin 27 prosenttia vastaajista. Se sai opintojen ohjaustavoista keskimäärin parhaan arvosanan. Opiskelijatuutorointia pidetään hyvänä ja toimivana järjestelmänä, jossa oppii tuntemaan kanssaopiskelijansa. Toisaalta sen sanotaan keskittyvän hieman liikaa sosiaalisiin suhteisiin: opiskelijatuutoreilta toivotaan enemmän sisällönhallintaa eli opiskeluun liittyviä käytännön neuvoja ja ohjeita.

Opettajien vastaanottoaikoja pitää erittäin hyvänä ohjaustapana joka kymmenes (10,4 %), melko hyvänä joka kolmas (36,6 %) ja ei hyvänä eikä huonona noin kolmannes vastaajista (37,7 %). Opiskelijat eivät ole varmoja, mihin opettajien vastaanottoajat on tarkoitettu eli voiko niille hakeutua esimerkiksi opintojen ohjausta varten. Vastaajat kertovat vastaanotolle menemisen kynnyksen olevan korkea, koska opiskelijoiden ja opettajien väliset suhteet koetaan hyvin etäiseksi. Eräs opiskelija kertoo esimerkiksi opettajan sanoneen, että palautetta kannattaa mennä kysymään vain, jos on saanut alle kolmosen ja antaneen ymmärtää, että muussa tapauksessa se on ajanhukkaa. Vastaajien mielestä opettajalta tulisi voida pyytää palautetta tenttivastauksistaan. Myös tiedekunnan läpikäymät organisatoriset muutokset ovat vaikuttaneet asenteisiin ainakin tilapäisesti:

"Tulee opiskelijana sellainen olo, että kaikki ovat niin kiireisiä, ettei viitsi omilla asioilla häiritä, kun on niin paljon muutoksia menossa.(...)"

Maisterivaiheen opiskelija, sosiaalipsykologia

Muutama opiskelija mainitsee saaneensa opintojen ohjausta oman laitoksensa amanuenssilta. Lisäksi opintojen etenemistä ja kokemuksia opinnoista tiedustellaan usein kanssaopiskelijoilta.

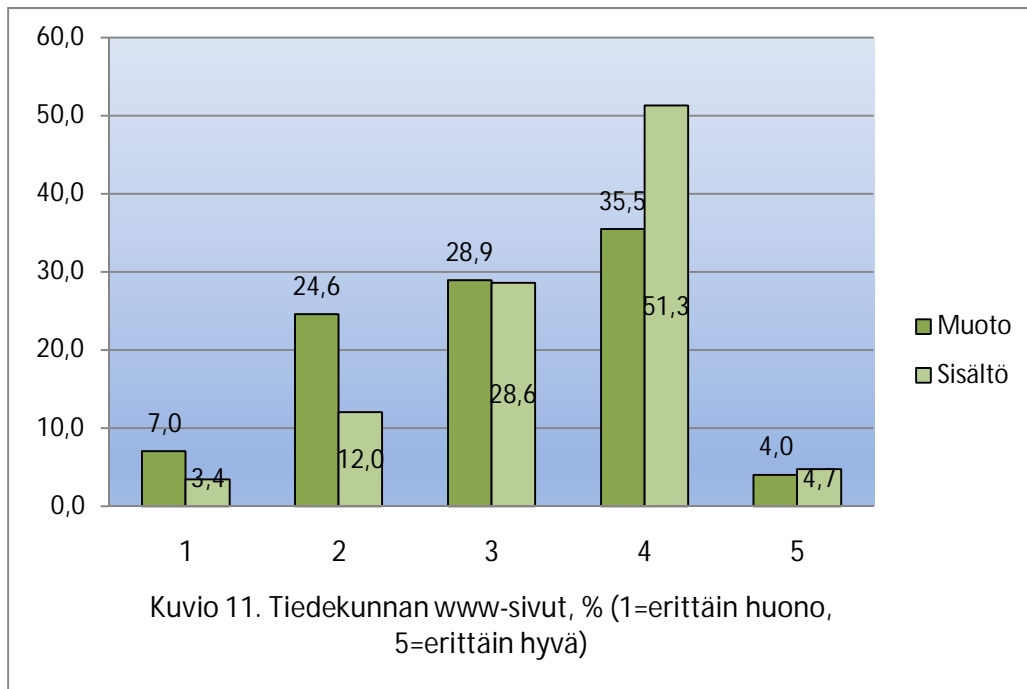
Tiedekunnan opintoneuvonta saa osakseen ristiriitaista palautetta. Ei hyvänä eikä huonona sitä piti lähes puolet vastaajista (43,9 %), melko huonona joka neljäs (25,3 %) ja melko hyvänä lähes viides (18,1 %) vastaajista. Opintoneuvonnan palvelua moititaan hitaaksi ja kylmäkiskoiseksi, mutta toisaalta kehuaan asiantuntevaksi ja sujuvaksi. Tässäkin asiassa ongelmaksi koetaan osittain informaation puute: moni opiskelija ei tiedä tiedekunnan opintotoimiston tarjoamista palveluista. Tiedotus niistä voisi siis olla näkyvämpää.

9. TIEDEKUNNAN WWW-SIVUT

Vastaajista noin kolmannes (35,5 %) pitää tiedekunnan www-sivujen muotoa eli ulkoasun selkeyttä ja helppokäyttöisyyttä melko hyvänä. Ei hyvänä eikä huonona niitä pitää noin 30 prosenttia vastaajista ja melko huonona noin neljännes vastaajista. Aineistosta nousee selvästi esiin se, että tietoa on tarjolla, mutta sitä joutuu penkomaan sivustoilta turhauttavan kauan. Moni vastaaja pitää sivustojen rakennetta epäselvänä ja monimutkaisena: asiat on kätkeyty usean eri linkin taakse. Sivustoille toivotaan myös enemmän elävyyttä eli tiheämpää päivitystä ja dynaamisempaa ulkoasua.

"Tiedekunta voisi palkata viestinnän suunnittelijoita rakentamaan toimivia palvelukonsepteja, jotka oikeasti palvelevat opiskelijaa. Nykyisellään sivustot on rakennettu yliopiston hallinnon, ei käyttäjän näkökulmasta."

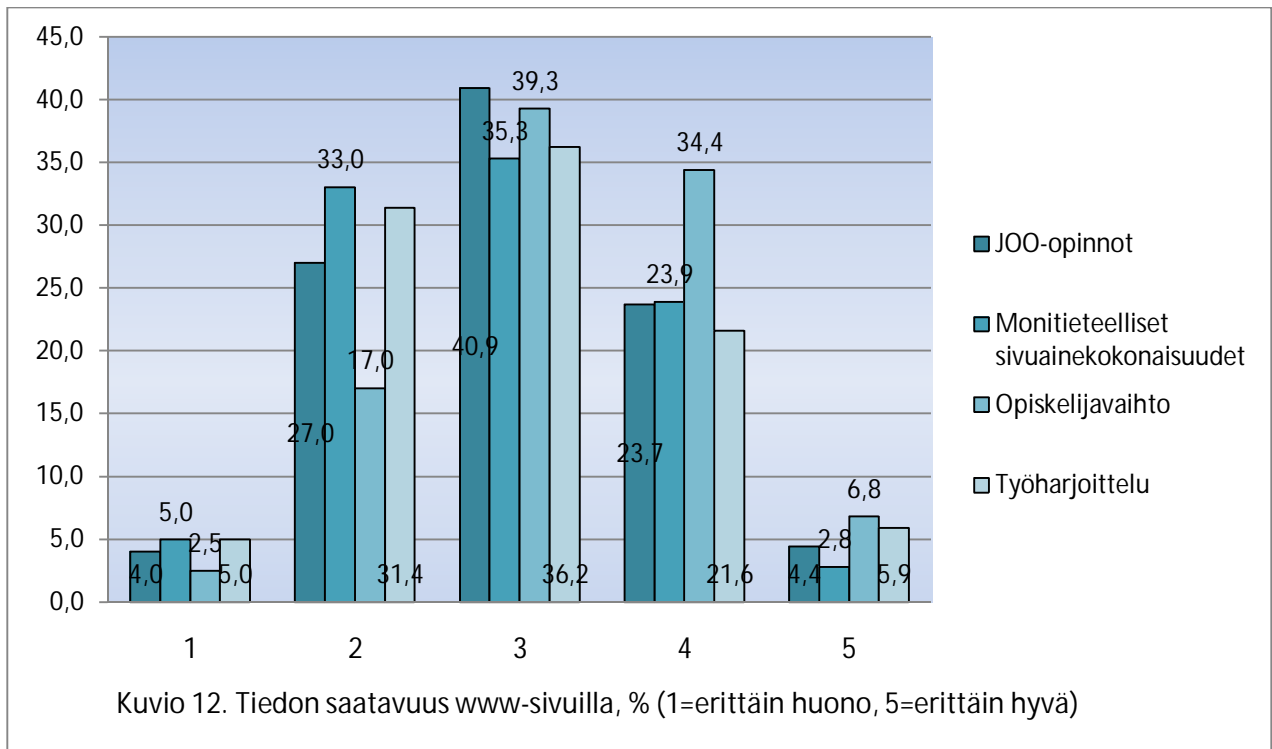
Kandidivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Päällekkäisiä rakenteita Alman, Weboodin sekä tiedekunnan opiskelusivustojen välillä todetaan myös olevan paljon ja tiedon olevan hajallaan näiden kanavien kesken.

Opiskelijat arvioivat tiedekunnan www-sivujen sisällön paremmaksi kuin niiden rakenteen. Hieman yli puolet vastaajista pitää niiden sisältöä melko hyvänä, mutta sen todetaan hukkuvan sekavan rakenteen taakse.

Englanninkielisistä maisteriohjelmista ja monitieteellisistä sivuainekokonaisuuksista toivotaan tiedotettavan näkyvämmiin ja laajemmin eikä vain oppiaineiden omissa opinto-oppaissa. Lisäksi opettajan pedagogisia opintoja koskeva kohta "Opettajankelpoisuus" toivotaan nimettävän toisin, esimerkiksi suorasanaisesti "Opettajan pedagogiset opinnot". Opiskelusivustoille toivotaan myös näkyviin sen henkilön yhteystietoja, jolle voisi suoraan kommentoida sivustoilla ilmeneviä ongelmia.

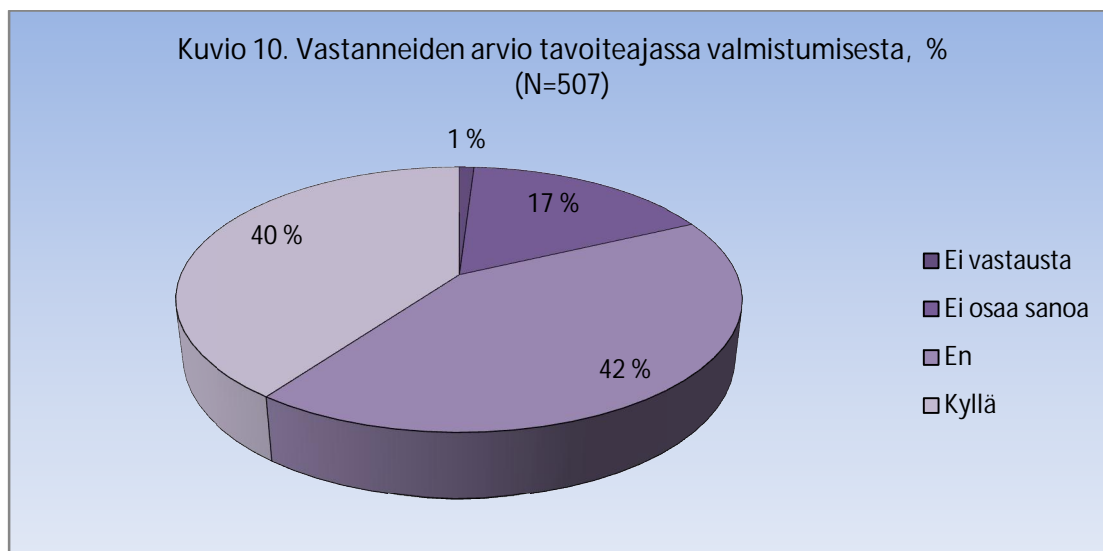
Opiskelijavaihdon suhteen opiskelijat kritisoivat sitä, että tieto on hajallaan Alman ja tiedekunnan sivustojen välillä. Kielivaatimuksia sanotaan olevan vaikea löytää.

"Jotkut opiskelijavaihdon sivuista ajautuvat "looppiin" eli linkit kiertävät kehää eikä oikeaa tietoa niitä seuraamalla aina löydy. Tietoa pitää turhaan penkoa monesta eri paikasta."

Kandivaiheen opiskelija, sosiaalipsykologia

Työharjoittelu - osioon opiskelijat toivovat enemmän konkreettista tietoa ja vinkkejä. Sivustoilla voisi esimerkiksi olla avoimia harjoittelupaikkoja.

10. TAVOITEAJASSA VALMISTUMINEN JA OPINTOJA HIDASTAVAT TEKIJÄT

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 40 prosenttia arvioi valmistuvansa maisteriksi tavoiteajassa eli viidessä vuodessa. Hieman suurempi osa eli 42 prosenttia uskoo, ettei valmistu tavoiteajassa. Vastaa- jista 17 prosenttia ei osaa arvioida valmistumisensa ajankohtaa.

Aineistossa selvästi yleisin syy opintojen hidastumiselle ovat opiskelijoiden toimeentulo-ongelmat. Opintotuki ei riitä kattamaan Helsingin korkeita elinkustannuksia, joten moni opiskelija joutuu opintojen ohessa käymään töissä ja opiskelu hidastuu. Lisäksi aineistosta nousee esiin, ettei VTM-tutkinto valmista suoraan ammattiin, jolloin "työelämän etukäteen vaatima oman alan työkokemuksen hankinta", kuten eräs vastaajista ilmaisee, vaikuttaa opintojen etenemiseen. Lisäksi usea opiskelija ilmoittaa lykkäävänsä valmistumista huonon työllisyystilanteen takia. Tavallisia syitä opintojen hidastumiselle ovat myös opiskelijavaihto, ainejärjestötoiminta ja omat harrastukset. Opiskelijavaihdon todetaan viivästyttävän opintoja enemmän kuin on tarpeen vaihdossa suoritettujen kurssien hyväksilukemiseen liittyvistä ongelmista johtuen.

"Kaikki vaihto-opinnot laskettiin tutkintoon kuuluviksi vapaavalintaisiksi opinnoiksi, joita minulla oli muutenkin riittämiin. Suoritin tasokkaita kursseja, jotka sopivat hyvin tutkintoon, kuten useimmat muutkin vaihdossa olleet ystäväni. Laitoksellamme suhtaudutaan kuitenkin vaihto-opintojen hyvittämiseen äärimmäisen nihkeästi, mikä on sääli. Tutkinnot nopeutuisivat, jos laitoksella uskottaisiin, että muuallakin Euroopassa voi oppia jotain hyödyllistä."

Maisterivaiheen opiskelija, yleinen valtio-oppi

Tiedekunnan opintojärjestelyt nousevat työssäkäynnin jälkeen yleisimmäksi opintoja hidastavaksi tekijäksi. Huono kurssitarjonta, päällekkäisyys ja kurssien peruminen mainitaan usein. Kontaktiope- tuksen vähäisyyden koetaan venyttävän opintoja. Opiskelijat pitävät kirjatenttijärjestelmää epämoti- voivana, joustamattomana ja kasvottomana. Toisaalta kirjatenttimahdollisuuksia toivotaan järjes- tettävän useammin. Moni kritisoi myös opettajien pedagogisia valmiuksia: opiskelijat toivovat posi- tiivisempaa suhtautumista opiskelijoihin.

”Omaa opiskeluani tukee kaikkein parhaiten ohjattu opetus. Luentokursseille osallistumisella ja luentotenteillä saa kurssit suoritettua hyvässä tahdissa. Käytännöllisessä filosofiassa on onneksi suurin osa perus- ja aineopinnoista järjestetty luentokurssien muotoon. Olen kuitenkin huomannut, että valtio-opissa suurin osa kursseista on kirjatenttejä. Valmistumistani tulee varmasti hidasta- maan kaikkein eniten maailmanpolitiikan linjan kirjatenttien suorittaminen. Osallistuisin mie- lummin luentokursseille, jossa on mahdollisuus kysyä luennoitsijalta vaikeista kohdista ja oppia keskustelun, esimerkkien ja opetuksen kautta.”

Kandivaiheen opiskelija, käytännöllinen filosofia

”Toivoisin, että professorit ja muut opettajat ymmärtäisivät opetustyönsä arvokkuuden ja alkaisivat nähdä vaivaa opiskelijoidensa eteen. Opiskelumotivaatiota ei todellakaan nosta se, että kovan lu- kemisen jälkeen tentaattori ei edes viitsi keksiä tenttiin mielekkäitä kysymyksiä, jotka todella mit- taisivat opiskelijan laajamittaista osaamista ja panostusta opiskeluun. Pienryhmissä suoritetuilla kursseilla oppiminen on monin verroin tehokkaampaa ja tuloksellisempaa kuin massaluennoilla, joita luennoitsijat eivät edes viitsi valmistella kunnolla.”

Kandivaiheen opiskelija, sosiaalipolitiikka

”Toivoisin, että opetushenkilökunnan suhtautuminen opetukseen paranisi. Kyse ei ole pelkästään huonosta opiskelija/opettaja-suhteesta. Esimerkiksi Britanniassa opetushenkilökunnalla on myös kiire tutkimustensa kanssa mutta aikaa riittää silti opiskelijoillekin. Mielestäni Suomessa (Helsin- gin yliopistolla/valtiotieteellisessä tiedekunnassa) opiskelijoita ei nähdä voimavarana vaan rasit- teena. Tutkimusta arvostetaan paljon enemmän kuin opetusta.”

Kandivaiheen opiskelija, sosiaalipolitiikka

Valtiotieteellisen tiedekunnan henkilökunnan ja opiskelijoiden välinen kuilu koetaan siis varsin sy- väksi. Tämän todetaan hidastavan opintoja, koska opiskeluilmapiiriä ei koeta kannustavaksi ja vuo- rovaikutteiseksi. Myös pääaineen vaihtamisen hitaus ja vaikeus löytää graduohjaajia nousevat esiin opintoja hidastavina seikkoina. Lisäksi opintojen ohjaukseen toivotaan parannusta.

Moni ilmoittaa opintoja hidastavaksi seikaksi myös halun lukea laajasti ja yleissivistävästi itselle mielenkiintoisia valtiotieteellisen tiedekunnan opintoja. Laaja-alaisuutta ja kunnollista perehtymistä mielenkiintoisiin asioihin pidetään selvästi ripeää suoritustahtia tärkeämpinä. Moni opiskelija kokee, ettei valtiotieteellistä tutkintoa ole mielekästä suorittaa putkitutkintona.

"Opiskeltavaa ainesta on paljon, tiedon sulattelu ja aito omaksuminen ottavat aikansa."

Maisterivaiheen opiskelija, viestintä

11. OPINTOJEN SUJUVOITTAMINEN

Opiskelijat antavat paljon ehdotuksia siihen, miten valtiotieteellisen tiedekunnan opintoja voitaisiin sujuvoittaa. Yleisesti ehdotetaan tiedekunnan opiskeluolosuhteiden parantamista tavoilla, joita on käsitelty raportin alkupuolella. Opetuksen lisääminen, ohjauksen parantaminen ja joustavuus nähdään sekä opiskelumotivaatiota, opintoihin sitoutumista että suoritustahtia parantavina seikkoina. Myös valtakunnallisia koulutuspoliittisia ratkaisuja, kuten opintotuen korottamista ja opiskelija-asuntojen rakentamista, pidettiin avaimina sujuvampaan opiskeluun. Näitä ei tässä käsitellä.

Yllä mainitun lisäksi opiskelijat kiinnittävät erityistä huomiota opintojen ja työelämän suhteeseen. Työelämälähtöisyyden puute nostaa kynnystä valmistua ja siirtyä työelämään. Lisäksi heikot valmiudet muotoilla opintojen jälkeisiä tavoitteita laskevat opiskelumotivaatiota. Jos töitä ei ole tiedossa, valmistumista saatetaan tietoisesti lykätä. Vastaajat kokivat opintojen ja työelämän suhteen käytännön ongelmina harjoitteluapurahojen heikon saatavuuden ja epäoikeudenmukaisena pidetyn jakotavan sekä työelämäopintojen puutteen osassa oppiaineita. Lisäksi osa vastaajista katsoo, että tutkintovaatimukset ja työelämä eivät kohtaa rakenteellisella tasolla: puuttuvan konkretian korvaa tutkimuspainotteisuus. Kaikista ei kuitenkaan tule tutkijoita. Näiden opiskelijoiden osalta tutkintoon sisältyy paljon karsittavaa ja suuria puutteita. Yhtenä ratkaisuna tilanteeseen pidetään kandi- ja maisterintutkinnon selkeämpää kaksiportaisuutta.

"Tuntuu, että helposti hiukan kaukana ollaan yliopiston ulkopuolisesta työelämästä: mitään kovin konkreettista ei tunnu jäävän käteen, mutta toki tiettyjen yleisten 'akateemisten' valmiuksien saavuttaminen on myös arvokasta. En ole ehkä vain vielä oppinut brändäämään osaamistani ☺ Jää jo-

ka tapauksessa hiukan tunne siitä, että substanssiosaamista saadakseen pitäisi vielä tehdä toinen tutkinto joltain toiselta alalta...”

Maisterivaiheen opiskelija, sosiologia

"Kandi pitäisi tehdä vauhdilla ja intensiivisesti, jolloin siitä pitäisi tulla perustutkinto työelämään siirtymiseen. Kandin pitäisi olla tarpeeksi laaja ja tasokas tutkinto - ehkä nelivuotinen - ja siihen voisi sisältyä pakollinen puoli vuotta ulkomailla ja puoli vuotta aikaa tehdä opinnäyte (jokin kandin ja gradun välimuoto). Myös kandin työelämärelevanssia tulisi lisätä käytännöllisemmillä opetusjaksoilla (esim. Foucault'n sijaan vaikuttavuusarviointia ja projektinhallintaa). Maisterikursseille tulisi valita ihmiset tiukalla seulalla. Jokaisessa oppiaineessa voisi olla oma maisteriohjelma, jonka ainoa tarkoitus on valmistaa ihmisiä jatko-opintoihin."

Maisterivaiheen opiskelija, talous- ja sosiaalhistoria

Toisaalta viiden vuoden tavoiteaikaan pyrkiminen näyttäytyy lähtökohtaisesti kyseenalaisena ajatuksena. Putkitutkintoajattelu ei vastaajien näkökulmasta sovellu valtiotieteiden opiskeluun. Laaja tietopohja, asioiden syvä ymmärtäminen, itsenäisen ajattelun kehittäminen, suoraan ammattiin valmistamattoman tutkinnon edellyttämä työkokemus ja vaihto-opiskelu ovat vastaajien mielestä tavoiteltavampia kuin viidessä vuodessa valmistuminen. Muistutettiin myös, että opiskelijalla tulisi olla oikeus sisällyttää elämäänsä muutakin kuin opinnot ja työskentely. Lisäksi osa piti liian nuorena valmistumista uhkana ammatilliselle uskottavuudelleen.

"Mielestäni viiden vuoden tavoite on ajatuksena ihan hyvä, mutta siihen ei pääse, jos tekee työharjoittelun ja pitää vaihtovuoden. En osaa sanoa miten opintoja voisi sujuvoittaa tai onko siihen ylipäätään tarvetta. Ei ole kovin tervettä, että suoraan lukiosta yliopistoon päässeet stressaavat jo puolen vuoden opintojen jälkeen viiden vuoden tavoiteaikataulusta ja työelämästä - liian suorituskeskeistä menoa. Opiskelijoille pitäisi antaa mahdollisuus kokeilla kaikkea, erilaisia aineita ja harrastuksia."

Kandivaiheen opiskelija, viestintä

"Korkeakouluopintojen monipuolisuus yhdistettynä oman pääaineen haastavuuteen ja itsenäisyyden opetteluun ovat seikkoja, joiden perusteella soisin opiskeluajalle mentaliteettia, jossa tämä aika tuotaisiin esiin sellaisena, jonka tavoitteena olisi mahdollisimman hyvä oppiminen, hieman keilunvaraa ja laaja-alaisen sivistyksen takaaminen. Sen sijaan kaikkialla kohtaamani mentaliteetti, jossa pyritään hoputtamaan opiskelijoita valmistumaan äkkiä jo putken toisessa päässä ja opiskelemaan ainoastaan työtä varten on mielestäni huono idea niin opiskelun mielekkyyden, päämäärien kuin seuraustenkin kannalta."

Kandivaiheen opiskelija, käytännöllinen filosofia

"Opintojen sisällön ja tavoiteaikojen suhdetta tulisi miettiä enemmän itsenäisen tieteellisen ajattelun kehittämisen näkökulmasta, ei tasatahtisesta opintopisteiden tehtailusta. Mutta ajatteluahan ei voi mitata, joten sillä ei voida ilmeisesti myöskään ajatella olevan opiskelussa mitään merkitystä."

Maisterivaiheen opiskelija, sosiologia

"Jos opinnot venyvät sen vuoksi, että opiskelija haluaa lukea muutakin kuin pakolliset putkitutkintoon liittyvät jutut, ei asialle varmaan voi (tai mielestäni tarvitse) tehdä mitään. Ymmärrän kyllä, että tämä ei ole nykyisen innovaatiodiskurssin mukainen argumentti, mutta hitto vie, että se ottaakin päähän!"

Maisterivaiheen opiskelija, sosiologia

